

ÅBENT BREV

30. juni 2026

Til: Heiko Buch-Illing, Havbiolog og Forskningsleder, Fjord&Bælt, Kerteminde

Til: Carl Kinze, Hvalekspert, Statens Naturhistoriske Museum, København

Vedr.: Jeres offentlige udtalelser om pukkelhvalen Hartwin og fremtiden for hvalstrandinger i danske farvande

Kære dr. Buch-Illing og dr. Kinze,

Vi har læst jeres seneste offentlige udtalelser om pukkelhvalen Hartwin med en blanding af frustration og oprigtig undren. I interviews med Newstime, DPA og dansk radio fortalte I offentligheden i utvetydige vendinger, at Hartwin vil dø, at der ingen chance er, at der ikke bliver nogen redning, at hvalen skal strande og gå i opløsning så der kan tages prøver, at der vil komme flere pukkelhvaler fordi populationen vokser, og at alt dette simpelthen er naturens gang.

Vi skriver dette åbne brev, fordi disse udtalelser fra forskere ved to af Danmarks mest fremtrædende havforskningsinstitutioner ikke blot er skuffende. De er faktisk ufuldstændige, videnskabeligt selektive og funktionelt umulige at skelne fra de argumenter, som kommercielle hvalfangstnationer bruger til at retfærdiggøre drab på hvaler. Offentligheden, medierne og jeres egne institutioner fortjener at høre den anden side.

I synes uvidende om, at store hvaler er blevet reddet med succes

Hr. Buch-Illing, De fortalte pressen, at der ikke bliver nogen redningsaktion som den for Timmy, beskrev det tyske forsøg som en fejl, hvor dyret blev tortureret, og udtrykte håb om, at Hartwin ville blive i Danmark, så han ikke behøvede at gennemgå det samme.

Hvad De ikke fortalte pressen er, at store hvaler er blevet reddet med succes, gentagne gange, over årtier, i flere lande, og dokumenteret i peer-reviewed videnskabelig litteratur, der er frit tilgængelig for enhver i Deres fagfelt.

Gulland et al. (2008) dokumenterede redningen af to pukkelhvaler i Sacramento-floden, Californien, herunder den første vellykkede antibiotika-indgivelse via pil til fritsvømmende pukkelhvaler fra en båd. Dyrenes ferskvandsskader på huden forsvandt inden for 24 timer efter tilbagevenden til saltvand, og begge overlevede. Thalmann et al. (2008), publiceret i Marine Mammal Science, dokumenterede vellykket genopsætning af strandede kaskelotter i Tasmanien med en net-bugsermetode efter 96 timers stranding, med dyr på over 30 ton hver. Olhasque et al. (2025), publiceret i Animals tre måneder før den tyske Timmy-sag begyndte,

dokumenterede redningen af en ung pukkelhval fanget bag et tidevandskraftværk i Bretagne med ikke-invasive metoder, gennemført på cirka to dage. Humphrey-sagerne i San Francisco Bay i 1985 og 1990 viste, at en pukkelhval dybt inde i et lukket farvand kan ledes over 130 kilometer tilbage til åbent hav ved hjælp af akustisk undervandsafspilning, og Humphrey blev genobserveret i live og sund i de følgende år. NRE Tasmania 2022 Cetacean Incident Manual er stadig verdens mest omfattende publicerede redningsprotokol, og workshoprapporten Sharp et al. (WHOI-2024-05) fra Woods Hole dokumenterer sele-metoden til genopsætning af store hvaler.

Intet af dette fremgik af jeres offentlige udtalelser. I tilbød offentligheden én eneste mulighed: døden. Når forskere med jeres rækkevidde fortæller pressen, at redning er umulig, mens de udelader et helt corpus af publiceret modevidence, får offentligheden et ufuldstændigt billede. Vi finder det svært at tro, at I er uvidende om al denne litteratur, hvilket rejser spørgsmålet om, hvorfor den ikke blev nævnt.

For havforskere virker I bemærkelsesværdigt uvidende om, hvad en levende hval er værd

Hr. Buch-Illing, Deres anbefaling om at lade hvalen gå i opløsning, så eksperter kan tage prøver, afspejler et perspektiv, der tillægger en levende hval nul værdi ud over dens fremtidige kadaver. Vi forstår den videnskabelige værdi af obduktionsdata, men er oprigtigt overraskede over, at forskere ved institutioner som Fjord&Bælt og Naturhistorisk Museum præsenterer dette som den eneste overvejelse værd at nævne.

En omfattende værdiansættelsesramme baseret på peer-reviewed forskning af Chami et al. ved IMF (2022), Roman et al. (2016, 2025), Freitas et al. (2025), Lavery et al. (2010, 2014), Gilbert et al. (2023) og Monreal et al. (2024) anslår, at en enkelt levende pukkelhval yder økosystemtjenester for over 8,6 millioner dollars til den sociale CO₂-pris og over 670.000 dollars selv til den konservative EU ETS-markedspris. En reddet pukkelhval-hun inklusive hendes reproduktionsværdi repræsenterer over 83 millioner dollars i livstids-økosystemtjenester. Disse tal dækker fytoplankton-medieret kulstofbinding gennem hvalpumpe-mekanismen, havets næringsstofkredsløb af kvælstof, fosfor, jern og sporstoffer, fiskerproduktivitet og økoturisme-indtægter.

Mere konkret: Én pukkelhval muliggør opsamling af ca. 446 tons CO₂ om året gennem fytoplankton-gødsning, uden driftsomkostninger. Den tilsvarende Direct Air Capture-teknologi ville koste mellem 111.500 og 267.600 dollars årligt. En hvalredning koster typisk 10.000 til 100.000 dollars, hvilket betyder at afkastet overstiger 7 til 1 til markeds-CO₂-prisen og 86 til 1 til den sociale CO₂-pris.

Danmark investerer milliarder i CO₂-opsamling og grøn teknologi. Jeres anbefaling er i praksis at lade et af planetens mest effektive naturlige kulstofbindingssystemer gå i opløsning på en strand, så I kan indsamle vævsprøver. Det er ikke en videnskabeligt afbalanceret position; det er en præference for obduktion frem for naturbeskyttelse, og offentligheden bør høre det beskrevet sådan.

I bruger samme logik som hvalfangstnationer

Hr. Kinze, De fortalte dansk radio, at pukkelhvalpopulationen i Nordatlanten vokser stædigt, at Danmark ser flere og flere pukkelhvaler, og at unge dyr på fødesøgning i stigende grad forvilder sig ind i ukendte farvande. Vi vil gerne bede Dem overveje, hvor nøje denne fremstilling afspejler de argumenter, som Island og Færøerne bruger til at retfærdiggøre kommerciel hvalfangst og grindedrab.

Islands officielle position, som fremlagt i deres svar i 2011 på den amerikanske Pelly Amendment-certificering, er at nordatlantiske hvalbestande er "talrige og i meget god sundhedstilstand," og at fangsten er "klart bæredygtig." Den færøske position vedrørende grindedrab hviler på samme fundament: populationen er stor, altså er fjernelser acceptable. Jeres offentlige udtalelser bruger identisk logik, blot omvendt. I stedet for at argumentere for, at hyppighed retfærdiggør drab, argumenterer I for, at hyppighed retfærdiggør passivitet. Populationen vokser, altså behøver vi ikke hjælpe dette dyr. Flere vil komme. Denne kan dø.

Den videnskabelige struktur i argumentet er den samme, og den er lige så fejlagtig, når den kommer fra en naturbeskyttelsesinstitution, som når den kommer fra et hvalfangstministerium.

Hvad I heller ikke fortalte offentligheden er, at den stigende forekomst af pukkelhvaler og andre store hvaler i Østersøen og Nordsøen ikke udelukkende er et tegn på bestandsgenopretning. Det er også en potentiel indikator for forskydninger i byttedyrsfordeling drevet af klimaforandringer, havopvarmning og menneskeskabt forstyrrelse af vandringsruter. Når unge hvaler ender i Østersøen, skyldes det ikke nødvendigvis, at der er for mange af dem. Det kan skyldes, at deres traditionelle fødeområder ændrer sig, at byttedyr flytter sig, eller at oceanografiske forhold presser dem ind i farvande, de normalt ikke ville betræde. At fremstille disse begivenheder som blot naturens gang overser de menneskeskabte drivkræfter, der kan bidrage til dem, og en havbiolog af Deres kaliber burde være den første til at fremføre dette argument, ikke den sidste.

Stigende antal betyder ikke, at populationen er sikker

Dette er måske den mest bekymrende mangel i jeres offentlige udtalelser og ærligt talt den sværeste at forstå fra forskere på jeres niveau.

Mitchell og Young (2026), publiceret i denne måned i *Frontiers in Marine Science*, viser at brede bestandsestimater kan skjule sårbarheden hos distinkte delpopulationer. Deres gennemgang fastslår, at arter vurderet som talrige på regionalt niveau kan indeholde demografisk uafhængige populationer (DIPs), hvis overlevelse udelukkende afhænger af intern rekruttering. De nævner pukkelhvaler eksplicit som en art, hvor individer kan dele de samme farvande og alligevel forblive demografisk og genetisk adskilte på grund af stedtrofasthed og vandringstilknytning. Hartwin kan tilhøre en specifik DIP, hvis tab ikke ville blive opvejet af artens samlede genopretning, og uden den genetiske og diagnostiske vurdering, som den danske protokol ikke giver mulighed for, kan I ganske enkelt ikke vide, om det er tilfældet.

Danmark oplevede dette princip på den værst tænkelige måde i februar, da en hel flok på seks unge kaskelothanner strandede og døde ud for Fanø. I Mitchell og Youngs ramme var dette ikke blot tabet af seks dyr fra en stor population, men potentielt tabet af en hel social enhed fra en specifik demografisk uafhængig population, med unikke genetiske linjer og muligvis socialt indlærte

adfærdsmønstre, som ikke kan erstattes af eksistensen af andre kaskelotter et andet sted i Nordatlanten. Beredskabsplanen foretog intet redningsforsøg, den publicerede peer-reviewed præcedens for kaskelot-genopsætning (Thalman et al. 2008) blev ikke anvendt, og ingen fra Fjord&Bælt eller Naturhistorisk Museum fortalte pressen, at redning overhovedet var mulig.

For forskere, der dagligt arbejder med havpattedyr, burde erkendelsen af, at samlet abundans ikke garanterer langsigtet bæredygtighed, ikke komme som en overraskelse. Det er et grundlæggende begreb i populationsbiologi. Dets fravær fra jeres offentlige udtalelser er bekymrende.

Vi beder jer ikke om at garantere, at Hartwin kan reddes. Redning er i sagens natur usikker. Hvad vi beder om er, at I holder op med at fortælle offentligheden, at det er umuligt, når den publicerede litteratur siger det modsatte, at I anerkender økosystemværdien af levende hvaler ved siden af den videnskabelige værdi af døde, at I holder op med at bruge bestandgenopretning som en grund til passivitet, når den peer-reviewed evidens viser, at abundans alene ikke kan vurdere bæredygtighed, og at I overvejer, om jeres offentlige rolle som Danmarks foretrukne hvaleksperter indebærer en forpligtelse til at præsentere det fulde videnskabelige billede og ikke kun den del, der passer til den eksisterende politik om ikke-intervention.

Frankfurter Rundschau citerede Dem, hr. Buch-Illing, for at sige, at De ikke tror, Hartwin bliver den sidste pukkelhval, Danmark ser i år. Vi formoder, De har ret. Danmark vil stå over for denne situation igen og igen, og spørgsmålet er, om dansk havforskning vil møde den med hele spektret af evidensbaserede muligheder, eller om svaret altid vil være det samme: der er ingen chance, han vil dø, lad ham gå i opløsning.

Vi mener, Danmarks hvaler og Danmarks offentlighed fortjener bedre end det.

Med venlig hilsen,

StrandedNoMore

strandednomore.org

Referencer

- Chami, R., Cosimano, T., Fullenkamp, C., Berzaghi, F., Español-Jiménez, S., Marcondes, M., & Palazzo, J. (2022). The Value of Nature to Our Health and Economic Well-Being: A Framework with Application to Elephants and Whales. In *Economic Challenges for Europe After the Pandemic*, Springer.
- Freitas, C., et al. (2025). Impact of baleen whales on ocean primary production across space and time. *PNAS*, 122(43), e2505563122.
- Gilbert, L., Jeanniard-du-Dot, T., Authier, M., Chouvelon, T., & Spitz, J. (2023). Composition of cetacean communities worldwide shapes their contribution to ocean nutrient cycling. *Nature Communications*, 14, 5823.
- Gulland, F.M.D., et al. (2008). Eastern Pacific gray whale unusual mortality event, 1999-2000, and Sacramento River humpback whale intervention. NOAA Technical Memorandum.
- Lavery, T.J., et al. (2010). Iron defecation by sperm whales stimulates carbon export in the Southern Ocean. *Proceedings of the Royal Society B*, 277, 3527-3531.
- Lavery, T.J., et al. (2014). Whales sustain fisheries: Blue whales stimulate primary production in the Southern Ocean. *Marine Mammal Science*, 30(3), 888-904.
- Ministry of Fisheries and Agriculture of Iceland (2011). Response to Pelly Amendment Certification. Reykjavik, 8 September 2011.
- Mitchell, L. and Young, N.M. (2026). Why abundance alone cannot assess sustainability in long-finned pilot whales (*Globicephala melas*): population structure, genetic uncertainty, and management implications. *Frontiers in Marine Science*, 13:1859950.
- Monreal, P.J., et al. (2024). Organic ligands in whale excrement support iron availability and reduce copper toxicity to the surface ocean. *Communications Earth & Environment*, 5, 526.
- NRE Tasmania (2022). Cetacean Incident Manual. Department of Natural Resources and Environment, Tasmania, Australia.
- Olhasque, A., et al. (2025). Rescue of a juvenile humpback whale from the Rance Estuary, Brittany, France. *Animals*.
- Roman, J., et al. (2016). Endangered Right Whales Enhance Primary Productivity in the Bay of Fundy. *PLoS ONE*, 11(6), e0156553.
- Roman, J., et al. (2025). Migrating baleen whales transport high-latitude nutrients to tropical and subtropical ecosystems. *Nature Communications*, 16.
- Sharp, S.M., et al. (2024). Large Whale Stranding Response Workshop Report. WHOI-2024-05. Woods Hole Oceanographic Institution.
- StrandedNoMore (2026). The Economic Value of Stranded Cetaceans: A Comprehensive Valuation Framework. White paper, June 2026.
- Thalmann, S., Gales, N., Greenwood, A., and Gedamke, J. (2008). Refloating stranded sperm whales in Tasmania, 2007. *Marine Mammal Science*.